

Forhandling

Miljø- og energiministeren (Svend Auken): Det er unægtelig en stor sag at tage fat på her kl. 21.40 den 10. maj.

I modsætning til nogle af de andre forslag, som jeg har betegnet som meget marginale, kan man roligt sige, at der i dette er en meget central problemstilling. Så kan man diskutere enkelthederne i forslaget, men her tages der virkelig fat på noget, som er et vigtigt problem, og hvor jeg roligt kan sige, at vi i regeringen er meget, meget optaget af at få en bred politisk enighed, for der er ingen tvivl om, at det er en kolossal miljømæssig fordel at anvende slam som gødning. Den enkelte landmand sparer penge til importeret handelsgødning, og det danske samfund slipper for meget store udgifter ved en alternativ anvendelse, der kun kan være dårligere, hvad enten man forestiller sig deponering, eller man forestiller sig afbrænding.

Bare for at give Folketinget et indtryk så drejer det sig om en milliardinvestering i nye forbrændingsanlæg, hvis vi skal brænde slammet frem for at bruge dets næringsværdi, og det vil jo ramme husholdningerne, det vil ramme industrien, og det vil være direkte i modstrid med landbrugets egne interesser, og derfor har vi naturligvis en fundamental interesse i at få løst de aktuelle problemer vedrørende anvendelse af spildevandsslam på landbrugsjord.

Det er naturligvis en forudsætning, at de landmænd, der aftager slammet, også kan have tillid til, at de trygt kan køre slammet ud på markerne, uden at deres afgrøder bliver skadet. Det har ikke bare landmændene, men også kommunerne, som jo er ansvarlige for at få bortskaffet spildevandsslammet, en meget væsentlig interesse i.

Brugen af spildevandsslam i landbruget har været reguleret siden 1984. I 1989 blev reglerne strammet op på en række punkter i en ny bekendtgørelse, og i 1992 indgik Kommunernes Landsforening og landbrugets organisationer en aftale om de kontraktretlige forhold vedrørende slam anvendelsen i landbruget. Det er denne aftale, som landbrugets organisationer nu har opsagt, idet organisationerne truer med at iværksætte en slamboykot den 15. juli 1995.

Det seneste år har der været en del debat om slam anvendelsen. Specielt er opbevaringen af slammet og tilsynet blevet kritiseret. Jeg vil i øvrigt sige med rette i en række situationer. Derfor anmodede jeg Miljøstyrelsen om at

undersøge mulighederne for en opstramning af reglerne.

Med det udkast til en ny slambekendtgørelse, som i øjeblikket er til høring, er reglerne strammet yderligere, så sikkerheden ved at anvende slammet øges både med hensyn til påvirkning af jord, grundvand og det øvrige omgivende miljø.

Reglerne er foreslået strammet på følgende væsentlige punkter: Spildevandsslam skal ifølge dette udkast opbevares på befæstede anlæg. Der kræves en opbevaringskapacitet på 9 måneder. Råslam må ikke anvendes. Stabiliseret slam skal nedarbejdes i jorden efter tilførsel. Tilsynet med kvalitet og anvendelse skærpes.

I Danmark har vi således nogle af de skrappeste regler overhovedet for anvendelsen af slam fra renseanlæggene, og hvis reglerne overholdes, kan anvendelsen af slammet ske uden risiko.

Til forslaget om at etablere en ordening, der skal holde landmænd skadesløse, hvis slamgødgede arealer senere bliver betragtet som forurenede, skal jeg som udgangspunkt bemærke, at anvendelsen af spildevandsslam efter de fastsatte regler netop skal sikre, at der ikke sker nogen forurening af miljøet eller belastning af dyrkningsjorden.

Jeg vil naturligvis i de drøftelser, vi har med landbruget, og som vi skal have med landbruget, betone, at ingen landmand kan risikere ved forskriftsmæssig anvendelse af slam eller udkørsel af slammen senere hen at pådrage sig noget ansvar i forhold til miljømyndighederne for forurening. Det siger sig selv, at hvis man har gjort det, som vi har en interesse i, og har gjort det efter de regler, der er gældende, kan man ikke pådrage sig noget efterfølgende ansvar.

Men det er klart, at det ville være uoverskueligt, hvis man fra statens side skulle give økonomiske garantier for fremtidige hypotetiske situationer, som vedrører markedet eller aftagere af afgrøderne. Heller ikke under tidligere regeringer har det været muligt at give en sådan garanti. Så vi kan give en garanti for, om jeg så må sige den offentligretlige behandling, men det andet ville være ansvarsløst.

Jeg er enig med forslagsstillerne i, at slam også bør kunne anvendes på økologisk jordbrug, og skal sige, at det økologiske jordbrug naturligvis lægger vægt på at få slammet. Den store chance for udvikling og for at få det store spring fremad, hvad angår økologisk jordbrug,